

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului. Scopul și obiectivele urmărite.

Ministerul Justiției a elaborat și promovează proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Proiectul de lege urmărește următoarele finalități:

1) ajustarea mărimii unității convenționale, prevăzute de Codul contravențional și Codul penal la realitățile social-economice din prezent, în contextul inflației monedei naționale în perioada anilor 2003-2015, dar și ținând cont de intensificarea criminalității în sfera economico-financiară și necesitatea creării unui cadru legal punitiv, care să prezinte un mecanism eficient de prevenire a infracțiunilor și contravențiilor.

2) micșorarea pragului minim pentru gradul avansat al concentrației de alcool în sânge și în aerul expirat și, în acest mod, prevenirea consumului abuziv de alcool, reducerea și eradicarea acestui consum, educarea populației în spiritul abstenenței și al unui mod de viață sănătos, precum și înlăturarea consecințelor dependenței fizice și/sau psihice față de acestea.

Expunerea problemelor abordate în proiect prin prisma cadrului normativ în vigoare, argumentarea necesității de reglementare, evidențierea elementelor noi.

La data adoptării Codului penal al Republicii Moldova (18 aprilie 2002), la art. 64 alin. (2), mărimea unității convenționale a fost stabilită în valoare de 20 lei și a rămas neschimbată pînă în prezent.

Actualmente, constatăm, că în perioada 2002-2015 situația social-economică din Republica Moldova a suportat modificări esențiale. În particular, prețurile de consum au suferit o creștere esențială.

Relevăm, că pentru perioada ianuarie 2003 – decembrie 2015, conform datelor Băncii Naționale a Moldovei, rata medie anuală a inflației constituie 8,68 %.

Astfel, la 1 ianuarie 2016, în raport cu 1 ianuarie 2013, prețurile de consum au suferit o creștere de cel puțin 290 %.

Drept consecință, în contextul majorării valorii bunurilor și stabilirii unui quantum fix pentru aprecierea proporțiilor mari și deosebit de mari, se atestă calificarea drept infracțiuni grave a faptelor care au un grad prejudiciabil redus.

Totodată, faptul nemodificării unității convenționale de 20 lei de la data intrării în vigoare a Codului penal pînă în prezent implică, în majoritatea cazurilor, aplicarea unor amenzi în quantum disproporționat în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite.

Întru ajustarea cadrului legal punitiv la realitățile economico-financiare din prezent, cât și pentru a realiza mai eficace scopul pedepsei penale de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cât și a altor persoane, în proiectul de lege se propune:

a) majorarea unității convenționale de la 20 lei la un procent din salariul mediu lunar pe economie prognozat de Guvern pentru anul în care s-a săvârșit fapta, prin amendarea prevederilor corespunzătoare din Codul penal, Codul de procedură penală și Codul contravențional.

Astfel, luând în considerare faptul că salariul mediu lunar pe economie prognozat este stabilit anual de Guvern, se va asigura ajustarea anuală a unității convenționale în funcție de evoluția veniturilor salariale medii a populației Republicii Moldova.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 879 cu privire la aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, este aprobat în mărime de 5050 lei.

Respectiv, actualmente, unitatea convențională va avea valoarea de 50,5 lei. În acest mod se asigură ajustarea parțială a mărimii unității convenționale la rata inflației. Soluția ajustării **parțiale** a mărimii unității convenționale este determinată de faptul, că în perioada 2003-2016, cuantumurile sancțiunilor pecuniare prevăzute de partea specială au fost revizuite la majoritatea componentelor de infracțiuni.

b) modificarea mecanismului de calcul a proporțiilor mari și deosebit de mari la aprecierea gradului prejudiciabil al infracțiunilor – se propune calificarea drept proporții mari a cuantumului echivalent cu 20 salarii medii lunare pe economie prognozate de Guvern pentru anul în care s-a săvârșit infracțiunea, iar pentru proporțiile deosebit de mari – 40 salarii medii lunare pe economie prognozate de Guvern pentru anul în care s-a săvârșit infracțiunea.

O astfel, de abordare va permite calificarea corespunzătoare a infracțiunilor în baza justei aprecieri a gradului prejudiciabil a infracțiunii săvârșite.

c) majorarea pragului maxim al amenzii contravenționale de la 150 la 500 unități convenționale pentru persoanele fizice, de la 500 la 1500 unități convenționale pentru persoanele fizice cu funcție de răspundere și persoanele juridice – această măsură, alături de revizuirea unității convenționale, asigură ajustarea amenzii contravenționale în funcție de gradul prejudiciabil al contravențiilor, în contextul actualei situații social – economice.

d) majorarea pragului minim al amenzii penale de la 150 la 500 unități convenționale pentru persoanele fizice, de la 500 la 1500 unități convenționale pentru persoanele fizice cu funcție de răspundere și persoanele juridice - această măsură, alături de revizuirea unității convenționale, asigură ajustarea amenzii penale în funcție de gradul prejudiciabil al infracțiunilor, în contextul actualei situații social – economice.

e) majorarea pragului maxim al amenzii penale de la 1000 la 3000 unități convenționale pentru persoanele fizice, de la 10000 la 20000 unități convenționale pentru persoanele fizice care au comis infracțiunea din interes material; de la 20000 la 60000 pentru persoanele juridice.

f) în contextul majorării valorii unității convenționale și a cuantumurilor amenzilor din Codul penal, a fost mărită perioada pentru care poate fi eşalonată achitarea amenzii penale de la 5 la 10 ani. De asemenea, a fost majorat de la 50 la 100 numărul unităților convenționale de amendă, care pot fi înlocuite cu 30 de zile de închisoare în caz de eschivare cu rea-voință de la plata amenzii sau cu 60 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității în cazul în care persoana nu dispune de bunuri pentru achitarea amenzii.

În temeiul art. 10 și 10¹ din Codul penal al Republicii Moldova, implementarea acestor modificări implică recalificarea faptelor pasibile de răspundere penală, care sunt în curs de examinare sau au fost sancționate conform legislației penale în vigoare și anume:

a) liberarea de răspundere penală a condamnaților în cazul în care fapta comisă

nu mai constituie o infracțiune în legătură cu majorarea valorii urmărilor prejudiciabile pentru componența de infracțiune respectivă;

b) liberarea de răspundere penală a învinuiților și inculpaților în cazul în care fapta comisă nu mai constituie o infracțiune în legătură cu majorarea valorii urmărilor prejudiciabile pentru componența de infracțiune respectivă. În această situație, persoanele pot fi atrase la răspundere contravențională, în cazul în care fapta săvârșită este calificabilă drept contravenție, în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova;

c) recalificarea faptelor comise de condamnați și, consecvent, modificarea pedepsei stabilite.

Aceste aspecte vor fi soluționate de procuror și instanța de judecată în condițiile prevăzute la dispozițiile finale și tranzitorii din proiect și conform procedurii prevăzute de art. 469 – 471¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

În partea ce ține de micșorarea gradului maxim admisibil de alcool în sânge și în aerul expirat, constatăm, că, în prezent, consumul de alcool este un viciu care persistă și evoluează în Republica Moldova, avînd efecte negative asupra bunăstării populației. Totodată, luînd în considerare faptul că persoanele, la momentul conducerii autovehiculelor și concomitent aflate în stare de ebrietate, reprezintă o sursă de pericol sporit pentru ordinea publică, securitatea și integritatea corporală a altor persoane.

Astfel, în scopul eficientizării procesului de eradicare a consumului de alcool, inclusiv la momentul conducerii autovehiculelor și adoptării unui mod de viață sănătos, în prezentul proiect de lege se propune amendarea art. 134¹² din Codul penal al Republicii Moldova și anume:

a) recalificarea limitelor gradului minim a concentrației de alcool în sânge care va fi de la 0,3 g/l la 0,5 g/l și respectiv concentrația de alcool în aerul expirat care va fi de la 0,15 mg/l pînă la 0,3 mg/l;

b) reducerea pragului gradului avansat a concentrației de alcool care va fi de 0,5 g/l în sânge și de 0,3 mg/l în aerul expirat.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege nu atrage cheltuieli financiare suplimentare.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

Amendamentele propuse în proiectul de lege nu implică necesitatea modificării sau completării altor acte normative.

Consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege a fost plasat pe pagina web a Ministerului Justiției (directoriul „Transparența decizională”, compartimentul „Proiecte de acte normative remise spre coordonare”).

Ministru

Vladimir CEBOTARI